

▲ เจดีย์ Tahoto ในฤดูใบไม้ผลิ

▲ ซากุระบานสะพรั่ง

▲ พระสงฆ์ช่วยกันเปลี่ยนม่าน

▲ แสงแดดบามบ่าย

ท่ามกลางพิธีกรรมเนื่องมาจากการจาริกแสวงบุญ วัดพุทธ 33 แห่งในภาคตะวันตก "วัดฮาเซะเดระ"

กัญญา มัทสุโอะ

「**๗๕โจงะกุ** ชันจูชันโซะ」 เป็นธรรมเนียมการจาริกแสวงบุญของพุทธศาสนิกชนญี่ปุ่นไปยัง วัดพุทธ 33 แห่งที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคคิงคิ 6 แห่ง และจังหวัดกิฟุรวม 7 จังหวัด ตามคำสอนในพระไตรปิฎกฉบับโอเคเคียว นิกายมหายานที่แพร่หลายมาจากประเทศจีน ผู้คนเชื่อกันว่า พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (เจ้าแม่กวนอิม) จะแปลงองค์ 33 ร่างลงมาโปรดสัตว์ ผู้ใดที่จาริกแสวงบุญไปกราบไหว้พระองค์ครบทั้ง 33 วัดจะสามารถไปสู่นิพพานได้

ว่ากันว่าธรรมเนียมดังกล่าวเริ่มต้นจากวัดฮาเซะเดระ เมื่อ 1,300 ปีที่แล้ว เมื่อพระโทะกุโตะเจ้าอาวาสเกิดอาพาธหนักปางตาย และได้ฝันเห็นยมบาล ยมบาลได้ปรารภกับท่านว่า ขอให้เผยแพร่การสร้างบุญ (คุโตะกุ) ไปแก่ผู้คนด้วยการจาริกแสวงบุญไปนมัสการพระโพธิสัตว์บุญที่สร้างจะช่วยให้ชำระบาปกรรมที่ก่อไว้ก่อนตายได้ พระสงฆ์โทะกุโตะ ยังได้รับยันต์ และตราประทับจากยมบาลกลับมาด้วย เมื่อท่านฟื้นคืนร่างจึงระดมเผยแพร่ความเชื่อ ทำยันต์ และตราประทับแจกผู้คนที่ออกจาริกแสวงบุญที่ละวัดๆ จนครบทั้ง 33 วัด

ธรรมเนียมดังกล่าว ยังถูกสานต่อมายังพุทธศาสนิกชนญี่ปุ่นในทุกวันนี้ ชาย หญิง ทั้งเด็ก หนุ่มสาว และผู้ชราจำนวนไม่น้อยในชุดขาว มือถือกระดิ่ง และไม้เท้า จะพากันออกแสวงบุญ โดยเริ่มจากวัดเซ็งโงะจิ ในจังหวัดวาคายามาเป็นวัดแรกราวต้นเดือนเมษายน

จนสุดท้ายไปจบที่วัดเคงงจิ ในจังหวัดกิฟุ ราวเดือนธันวาคมของปีรุ่งขึ้น รวมเป็นระยะทาง 1,000 กิโลเมตร ใช้เวลาแสวงบุญราวเกือบสองปี

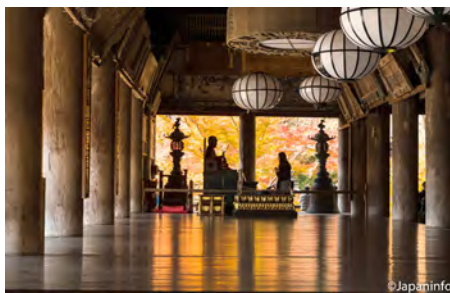
ตามตำนานของวัด ในปี ค.ศ.686 จักรพรรดิเทมมุ ทรงมีบัญชาให้พระสงฆ์โตะเมียว สร้างเจดีย์ขึ้นที่ทิศตะวันตกของเขาฮัทสุเซะ เมืองซากุไร จังหวัดนารา ต่อมาในปี 727 พระโทะกุโตะเจ้าอาวาสได้สร้างโบสถ์ไม้เพิ่มเติมทางทิศตะวันออก พร้อมนำท่อนไม้ที่ลอยมาตามน้ำจากอุทกภัยใหญ่ มาแกะสลัก และประกอบขึ้นเป็นพระโพธิสัตว์สูง 10.18 เมตร พระหัตถ์ขวาถือคทาอีกชพระกับ

▼ พระสงฆ์เสร็จจากทำวัตรเข้าทำสังฆสนับโถงกลับกุฏิด้านล่าง

▲ พิธีสดโฮมา

▲ ฤดูใบไม้ร่วงกิ่งาม

▲ Reido หน้าร้อน สีเขียวของใบไม้สะท้อนบนพื้นงดงาม

▲ จากกุฎิเจ้าอาวาสด้านล่างมองเห็นโบสถ์ด้านบนท่ามกลางซากุระ

▲ สถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์

▲ ช่วงรอยต่อระหว่างบันไดชั้นล่างกับชั้นกลาง

▲ เปลี่ยนผ้า 5 สีสัญลักษณ์พระโพธิสัตว์ 5 องค์

▲ ร้านค้าริมทาง

ถูกประคานับเป็นพระโพธิสัตว์ไม้ในทำย่นที่ใหญ่ที่สุดในญี่ปุ่น ปัจจุบันองค์พระโพธิสัตว์ไม้เนี้ก็ยังมีประดิษฐานในโบสถ์ไม้บนเนินเขา เปิดให้ผู้มีจิตศรัทธาได้เข้าไปนมัสการใกล้ชิดเป็นประจำ แม้ผู้เขียนจะไม่เคยออกแสวงบุญเช่นพุทธศาสนิกชนญี่ปุ่นที่ศรัทธาในพระโพธิสัตว์โดยก็ตาม แต่ในบรรดาวัดทั้ง 33 แห่ง ที่อยู่ในบัญชีนั้น ก็เคยมีโอกาสไปนมัสการมาแล้วกว่า 20 แห่งด้วยกัน โดยเฉพาะวัดฮาเซเดระซึ่งถูกระบุให้เป็นวัดที่ 8 ของเส้นทางแสวงบุญนั้น ไปเยือนมากกว่า 15 ครั้งได้ ต้องบอกตามตรงเลยว่าทั้งหลงใหลในความงามของธรรมชาติที่หอมล้อมไปด้วยขุนเขา ต้นไม้ดอกไม้ประจำฤดูกาล สถาปัตยกรรมอันงดงาม ความเงียบสงบที่หาไม่ได้ตามวัดท่องเที่ยวต่างๆ ที่คนไทยมักไปเยือนกัน และเหนืออื่นใด ร่องรอยของพุทธศาสนาที่สัมผัสได้จากพระสงฆ์ที่ออกทำวัตรทุกวัน รวมไปถึงพิธีกรรมต่างๆ ที่ไม่เหมือนใคร

เส้นทางสู่วัดนั้น เริ่มจากสถานีรถไฟ Hasedera/Kintetsu Osaka Line ราวชั่วโมงเศษๆ จากใจกลางเมืองโอซากา จากนั้นค่อยๆ เดินต่อไปราวเกือบหนึ่งกิโล ผ่านตัวตำบลเล็กๆ ที่สองข้างทางเรียงรายไปด้วยห้องแถวไม้เก่าแก่ ที่เป็นบ้านเรือนร้านค้า และเรียวกัง สักราวกว่า 40-50 ปีก่อน ที่นี้เคยคับคั่งไปด้วยผู้คนมากมาย โดยเฉพาะในปลายเดือนเมษายน เมื่อดอกไม้ต้นดอกไม้โปรดของพระโพธิสัตว์บานสะพรั่งเต็มวัด แต่ราว 7-8 ปี ที่ผู้เขียนเวียนวนไปนมัสการมาปีละ 2-3 ครั้งนั้น น้อยครั้งนักที่จะต้องเบียดเสียดกับผู้คน

ครั้งสุดท้ายที่ไปเยือนวัดมาคือ เมื่อซากุระเริ่มบานในปลายเดือนมีนาคมที่ผ่านมา สีชมพูอันแสนอ่อนหวานท่ามกลางแดดอ่อนๆ ยามเช้า ทำให้พื้นหินจากลานวัดถึงประตูนิโอมง ดินเขาเต็มไปด้วยกลิ่นอายของฤดูใบไม้ผลิที่เพิ่งมาเยือน ซากุระสายพันธุ์ย่อยหลายสิบต้นหน้าวัดกำลังบานแข่งกับดอกแมคโนเลียสีขาว แต่ละต้นมีฝูงนกแว่นตาขาวบินเวียน ไปมาทั้งวัน และเมื่อลอดประตูทางเข้าด้านบนก็จะพบกับ บันไดหินมุ่งหลังคาไม้แกะสลัก ทอดไปสู่โบสถ์บนเขาสูง ใครที่มาวัดฮาเซเดระเป็นครั้งแรก ล้วนแล้วแต่ต้องอ้าปากค้างตะลึงกับบันไดหินที่เรียกกันว่า "โนะโบริโร" นี้ทั้งนั้น

บันไดโนะโบริโรนี้ แยกเป็นสามส่วนรวมทั้งสิ้น 399 ขั้น ส่วนแรกที่ทอดจากประตูนิโอมงจนถึงศาลาสำหรับล้างมือ นั้น สร้างถวายวัดโดยนากาโตะมิ โนะบุคิโยะเจ้าอาวาส ศาลาสูงระโตะ ที่มาบนบานขอให้ลูกชายหายป่วยเมื่อปี 1039 ส่วนบันไดส่วนกลาง และส่วนบนสุดนั้น มาสร้างเพิ่มเติมในปี 1894 ห่วงเวลาที่งดงามของบันไดทั้งสามส่วนนี้ อยู่ในคืนวันที่ 31 ธันวาคม ไปจนถึงเกือบรุ่งเช้าของวันที่ 1 มกราคมของทุกปี เมื่อทางวัดเปิดไฟโคมที่เพดานหลังคา

▲ สีส้มสดของจิวรพระสงฆ์เดินมา แต่ไกล

▲ คณะผู้แสวงบุญมากันพอดี

▲ ประตู Gnomon เพิ่งปฏิสังขรณ์ เสร็จจลักราว 3 ปีที่แล้ว

▲ ช่วงดงงามของวัดในฤดูใบไม้ผลิ

และโคมกระดาดตามตีนบันได แสงโคมอ่อนๆ ท่ามกลางความมืดมิด และความหนาวเย็นในฤดูหนาวกับเสียงสวดมนต์ของพระสงฆ์ในโบสถ์ ทำให้รู้สึกเหมือนได้ย้อนเวลากลับไปในสมัยเอะโดะก็ว่าได้

หลังค้อยๆ ปีนบันไดขึ้นไปถึงบนเขา ก็จะเจอกับโบสถ์ไม้ด้านซ้ายมือที่สร้างบนผาเขา เป็นที่รู้จักกันในนามของสถาปัตยกรรมแบบ “คาเคะทสูกุ” ตัวโบสถ์แบ่งเป็นโบสถ์ด้านใน (เสโต) ที่ประดิษฐานพระโพธิสัตว์ และเวทีไม้สำหรับประกอบพิธีกรรม (เรโตะ) เรียกรวมๆ กันว่า “โบสถ์แฝด” (นาราบิโด) ระหว่างกลางมีทางเดินปูด้วยหินคั่นสำหรับให้ผู้คนมาเวียนพนมมือกราบไหว้พระโพธิสัตว์ เอกลักษณ์อีกประการหนึ่งคือ เวทีที่ยื่นออกมานอกชายคาด้านล่าง มีเสาไม้ขนาดใหญ่หนุนอยู่คล้ายกับวัดน้ำใส (คิโยมิซึเดระ) ในเกียวโต สถาปัตยกรรมแบบนี้ที่ยื่นออกมานี้เรียกกันว่า “บุไตทสูกุริ”

ทุกเช้าเวลา 6.30 น. พระสงฆ์ของวัดในจิวรสีส้มอมเหลืองหรือดำ จะพากันขึ้นมาจากกุฎิด้านล่าง เป่าแตรสังข์ และสวดมนต์เสียงดังกึกก้องเสโต หลังจากนั้นก็จะเรียงแถวกันที่เวทีด้านบนนอกนั้นเป็นประจำ ผู้เขียนตั้งใจจะหาโอกาสไปร่วมสวดมนต์เข้านี้สักครั้งหนึ่งในชีวิต โดยไปค้างแรมที่เรียวกังใกล้ๆ ในคืนก่อนหน้านั้น ไม่เช่นนั้นจะหารถไฟไปไม่ได้ และที่เวทีนี้ยังเป็นทีประกอบพิธีไล่สิ่งไม่ดีงามรับฤดูใบไม้ผลิ “เทศกาลดาดะไอชิ” ทุกวันที่ 14 กุมภาพันธ์ อีกด้วยศิษยานุศิษย์จะพากันไปสวดมนต์ และรับพรจากพระสงฆ์ด้วยการประทับยันต์โกะโอบุตะที่กระหม่อม พร้อมๆ กับรอมชอมยักษ์สีแดงน้ำเงิน และเขี้ยวสามตัว ถูกขับไล่ด้วยคบเพลิงใหญ่ วิ่งวนไปรอบ

โบสถ์ที่เวทีนี้เช่นกัน

และสำหรับผู้ที่รักการถ่ายภาพหรือชอบชมธรรมชาติ นอกจากซากุระ และโบสถ์ในฤดูใบไม้ผลิแล้ว วัดฮาเซะเดระยังขึ้นชื่อว่า มีไฮเดรนเยียจำนวนมากมาตามสองข้างบันไดหิน และสวนรอบๆ วัด ยิ่งในวันที่ฝนตกปรอยๆ ด้วยแล้ว ไฮเดรนเยียสีฟ้าขาวม่วง และชมพู นานาพันธุ์จะดูชุ่มฉ่ำชุ่มฉ่ำ ชมได้เพลินจนลืมความอับอายของฤดูฝนในเดือนมิถุนายนไปได้สนิท และที่จะขาดไม่ได้นั่นคือ ยามเมื่อต้นเมเปิ้ลที่ที่ด้านล่างเขาและรอบๆ เวทีชั้นนอกบนโบสถ์ด้านบนเปลี่ยนสีดงงาม ในปลายเดือนพฤศจิกายนถึงต้นธันวาคม สีเหลืองแดงส้มของเมเปิ้ลจะสะท้อนบนพื้นไม้เวทีด้านล่าง สร้างความขลังให้กับวัดไปอีกแบบหนึ่ง

ทุกครั้งที่คุณเขียนไปเที่ยววัด มักจะใช้เวลากว่าครึ่งวันหรือเกือบๆ หนึ่งวันเต็มๆ กับการวนเดินไปมา ในเนื้อที่ๆ กว้างขวางของวัด สนุกกับการถ่ายภาพดอกไม้ใบไม้ และนกกา เมื่อเหนื่อยก็แวะไปที่เรือน้ำชาที่นั่งจิบมัทฉะมีขนมโก๋ (อิงาชิ) แก้วส้ม พอนหายเหนื่อยก็ออกย้ายไปตามกุฎิ และวิหารที่กระจายอยู่รอบๆ ยามใดที่พระสงฆ์เดินผ่านมาทุกรูปจะเอ่ยปากทักทาย “คอนนิจิวะ” เราก่อน ด้วยสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ตรงนี้แหละคือสัมผัสที่ไม่ได้จากที่อื่น นอกจากที่นี้วัดฮาเซะเดระ หรือ “ฮานะโนะมิเดระ” (วัดดอกไม้) งามทั้งดอกไม้ และพระสงฆ์ผู้ดูแลทำนุบำรุงวัด “กัทไซ” (สาธุ)

*วัดเปิดเวลา 9.00-17.00 น. ค่าเข้าชม 500 เยน

▲ อาเขตการค้าหน้าวัด

▲ ซากุระบานสะพรั่งหน้าวัด

▲ ยามเช้าในฤดูใบไม้ผลิ